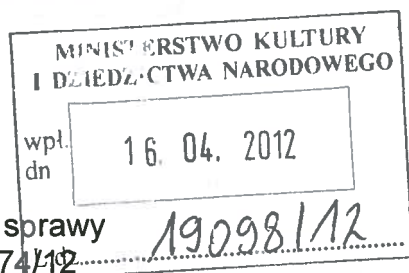


Warszawa, 2012-04-13



NASK/N20094698



Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Departament Własności
Intelektualnej i Mediów
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00-071 Warszawa
dwim@mkidn.gov.pl

Odpowiedzi

na pytania zawarte we Wprowadzeniu do konsultacji na temat projektu Dyrektywy
w spr. niektórych dozwolonych możliwości wykorzystania utworów osieroconych

Ad. 1

Zakres podmiotowy i przedmiotowy dyrektywy powinien być rozszerzony zgodnie z propozycjami zgłoszonymi przez Parlament Europejski. Założenie dot. możliwości udostępniania utworów osieroconych nie powinno doznawać ograniczenia zarówno podmiotowego, jak i dotyczącego daty produkcji w odniesieniu do utworów wyprodukowanych przez nadawców publicznych.

Ad. 2

Kryteria, jakimi instytucje-beneficjenci powinny się kierować przy starannych poszukiwaniach ewentualnych podmiotów uprawnionych z różnych powodów i w różnym zakresie do utworów osieroconych powinny być sformułowane tak, że ich lista nie powinna być zamknięta. Kryteria wymienione powinny mieć charakter obowiązujący, jako minimum, które każda instytucja-beneficjent musi sprawdzić. Rozsądnym jednak jest aby sprawdzić dodatkowo inne okoliczności, jeżeli w trakcie prowadzenia sprawdzania obligatoryjnego ujawni się okoliczność, która będzie - choćby w najmniejszym zakresie - uprawdopodobniać możliwość ustalenia podmiotu uprawnionego do utworu osieroconego. Działania poszukiwawcze prowadzone

przez podmioty-beneficjentów powinny być wykonywane przez określony minimalny czas, przed upływem którego utwór osierocony nie mógłby być w żaden sposób wykorzystywany. Lista źródeł informacji stanowiąca załącznik do dyrektywy powinna mieć charakter listy przykładowej, ale na tyle wiążącej, że zaniechanie wykonania sprawdzenia któregośkolwiek ze źródeł przykładowych będzie uniemożliwiać uznanie utworu za osierocony, a jego wykorzystanie będzie stanowić pogwałcenie prawa autorskiego – ze wszystkimi konsekwencjami karnymi i odszkodowawczymi.

Wydaje się, jednak, że obligatoryjnym do uznania utworu za osierocony powinno być opublikowanie ogłoszenia w dzienniku o zasięgu krajowym w sprawie prowadzenia poszukiwania autorów utworu lub uprawnionych do utworu osieroconego. Dyrektywa jednak stanowi (art. 3 ust. 2), że niezależnie od źródeł wymienionych w załączniku do niej, każde państwo członkowskie może niezależnie dodać inne jeszcze kryteria, które pozwolą na bardziej pewne ustalenie, że badany utwór może być uznany za osierocony i które zmniejsza albo wyeliminują ryzyko jego upowszechniania.

Zaproponowane przez Parlament Europejski uzupełnienie (poprawka 35 i 30) jest jak najbardziej uzasadnione.

Ad. 3

Zdecydowanie powinny istnieć rejestry utworów osieroconych prowadzone przez te publiczne podmioty, w których zasobach utwory się znajdują. Rejestry powinny być jawne, z zagwarantowanym dostępem *on line*. Powinny istnieć krajowe bazy danych utworów osieroconych, które powinny być prowadzone przez krajowe punkty kontaktowe. Z tych baz danych powinna być stworzona europejska baza danych utworów osieroconych. Rejestry i bazy danych – powinny być utrzymywane ze środków państwa i odpowiednio – ze środków unijnych. W wypadku korzystania z utworów osieroconych przez podmioty komercyjne – za zgodą instytucji-beneficjenta, można ustalić opłaty, z których przychód byłby przeznaczany na utrzymanie baz danych.

Utworzenie wspólnej unijnej bazy danych jest jak najbardziej wskazane, ułatwi bowiem poszukiwanie informacji, zagwarantuje jej wiarygodność oraz umożliwi ewentualnym uprawnionym do utworu osieroconego zidentyfikowanie utworu i dochodzenie ew. praw wynikających z naruszenia ich praw.

Ad. 4.

Korzystanie z utworów osieroconych przez podmioty inne niż publiczne oraz w celach innych niż publiczne - zatem korzystanie w celu komercyjnym, także w celu

osiągnięcia korzyści majątkowej - powinno być zdecydowanie odpłatne. Jak wspomniano w pkt Ad.3., przychody powinny być przeznaczane na utrzymanie baz danych i rejestrów. Rekompensata za korzystanie z utworów powinna mieć charakter opłaty administracyjnie ustalonej. Opłata powinna być pobierana, co do zasady z góry – przed wydaniem zgody na korzystanie z utworu osieroconego. W związku z tym, że utwory osierocone będą uznawane za takie, przez podmioty publiczne, opłaty powinny stanowić przychód państwa albo samorządu terytorialnego. W wypadku zgłoszenia roszczenia przez odnalezionego twórcę utworu osieroconego, podmiotem zobowiązanym do zaspokojenia uprawionego byłby skarb państwa, albo odpowiedni podmiot samorządu terytorialnego.

Ad.5

Zabiegi digitalizacyjne mają na celu przede wszystkim utrwalenie i udostępnianie utworu w formie cyfrowej, zatem mają głównie charakter zachowawczy i publikacyjny (informacyjny). Digitalizacja utworów osieroconych powinna wynikać z planów i środków finansowych podmiotów, w których zbiorach znajdują się utwory osierocone. Nie bez znaczenia będą ewentualne wpływy z opłat należnych z tyt. udostępniania utworów osieroconych.

Ad. 6

Pytanie nie dotyczy NASK, ponieważ NASK nie ma żadnych zbiorów utworów w rozumieniu prawa autorskiego, z wyłączeniem oprogramowań komputerowych, które zostały wytworzone dla NASK lub przez NASK i mają wyraźnie zidentyfikowanych twórców.

Ad.7

Za istotne należy uznać poszukiwanie twórcy utworu osieroconego przed rozpoczęciem korzystania z niego oraz uruchomienie w trakcie poszukiwania procedur informacyjnych, w tym przez publikowanie jednokrotne lub wielokrotne ogłoszeń o toczącym się procesie poszukiwawczym autora utworu osieroconego.

Ze strony NASK osobą odpowiedzialną do kontaktów w tej sprawie jest

KATARZYNA KUJAWA....., tel. (22) 380-82-50.....

e-mail: katarzyna.kujawa@nask.pl

DYREKTOR
Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej

Michał Chrzanowski